

*Relativerend het heden in perspectief plaatsen.
(‘Nar met marot’, olieverf, onbekende meester, eind 16^e eeuw,
Maastricht)*

Bijdragen aan succes van de Van Batenborgh Stichting?

De VBS kan alleen succesvol zijn door de activiteiten en het enthousiasme van geïnteresseerden:

Door mee te denken, te werken, te schrijven en te onderzoeken. Het bij de VBS laten registreren van bijzondere voorwerpen, documenten, foto's en schilderijen. Het (in bruikleen) geven van beeldmateriaal, oude papieren en voorwerpen aan de VBS of het meewerken aan het maken van een reproductie of een foto daarvan.

Giften

De VBS is door de Belastingdienst erkend als een algemeen nut beogende instelling. Giften aan de VBS zijn fiscaal aftrekbaar.

Neem voor suggesties of vragen contact met ons op.

Over de Van Batenborgh Stichting

De VBS is gevestigd te Groenlo en in 2001 opgericht door B. Batenburg en R. van Basten Batenburg. De aanleiding werd gegeven door bij meerdere personen nog aanwezige stukken die door versnippering, gebrek aan kennis of de tand des tijds verloren dreigden te gaan. Voorts was het beschikbare materiaal niet beschreven noch toegankelijk voor geïnteresseerden.

Het aanvankelijke doel was het behouden en toegankelijk maken van het culturele erfgoed van de familie Van Batenborgh uit Groenlo en hun verwanten. Mede omdat

personen en hun gedragingen pas kleur krijgen door de context waarin ze hebben gefunctioneerd, is voor de VBS een bredere doelstelling geformuleerd: **het behoud van cultureel erfgoed in de Achterhoek (Gelderland) en het Duitse grensgebied.**

De VBS realiseert haar doelstellingen door het uitbreiden, beschrijven en toegankelijk maken van haar collecties, bijdragen aan restauratie en het bevorderen van onderzoek en publicaties.

Het bestuur bestaat uit D. van Basten Batenburg – de Jong van den Brand, D. Batenburg en R. van Basten Batenburg

Meer weten?

Kijk voor achtergrondinformatie of nieuws op de web-site www.vanbatenborgh.nl.

De Van Batenborgh Stichting is gevestigd te Groenlo en ingeschreven in het Stichtingenregister K.v.k. te Arnhem onder nr.: 09116963. Bankrekeningnummer: 43.26.31.194.

De Van Batenborgh Stichting is te bereiken via e-mail adres: info@vanbatenborgh.nl.

VAN BATENBORGH STICHTING

Oost-Gelderse Batenburg's: patriotten of verraders?

Welke posities namen Achterhoekers in in belangrijke periodes van de geschiedenis. Kozen bijv. de Batenburg's ten tijde van de Bataafse revolutie voor de zijde van de patriotten of voor de regenten? Waarmee verdienden zij hun geld? Waar stonden ze voor? En welke sporen van hun 'verlichte' geesten treffen we nu nog aan bij hun naamgenoten?

De Van Batenborgh Stichting (VBS) wil cultureel historische publicaties en onderzoek stimuleren door het ontplooiën van diverse activiteiten en door het verlenen van geldelijke steun.

*Oudst bekende schildering van een Gelderse Batenburg:
Lt. kol. B.A. Batenburg 1769-1809, Commandant van de
Bataafse Jagers en de troepen in de kolonie Suriname, Ridder
in de Orde van de Unie, beschuldigd van landverraad voor de
Hooge Militaire Vierschaar en vrijgesproken.*

Behoud van cultureel erfgoed in de Achterhoek

De familie Van Batenborgh komt tenminste al vanaf de 17e eeuw voor in de Achterhoek. Hun nazaten en hun relaties met andere Graafschappers hebben tot in de 21e eeuw verspreide archiefsporen achtergelaten. Deze cultureel waardevolle sporen vertellen hun eigen herkenbaar verhaal voor mensen van onze tijd en kleuren de regionale geschiedenis en de geschiedenis van de grensgebieden.

Wapen van Herman van Rossem (familie van de beruchte Maarten) uit het oudste Album Amicorum 1556-1578 in Nederland, dat dringend aan restauratie toe is. (AVBS)

Restauraties en publicaties

Gevelstenen, schilderijen, foto-portretten, voorwerpen en documenten die verwijzen naar deze Achterhoekers raken verloren of dreigen de tand des tijds niet goed te doorstaan. De VBS wil door het ondersteunen van publicaties en restauraties het culturele erfgoed doorgeven aan volgende generaties. Soms zullen het eigen activiteiten zijn met vrijwilligers, vaak ook van beroepshistorici die door geldelijke bijdragen worden ondersteund.

17e eeuw fragment van het Reglement van het Snijdgersgilde in Groenlo (AVBS)

Collecties Van Batenborgh Stichting

Meerdere personen hebben hun collecties overgedragen aan de VBS. De huidige collecties documenten en charters beslaan inmiddels meer dan 15 meter, over de periode 15e tot en met de 20e eeuw. De unieke beeldcollectie telt meer dan 1000 afbeeldingen met vele Gelderse portretten en groepen op foto's en schilderijen. Waarschijnlijk zal in 2005 via het Gelders Archief te Arnhem dit erfgoed toegankelijk worden gemaakt voor het publiek en voor onderzoek.

Fragment van 19e eeuwse litho met spotprent op de voorliefde van een bekende Lichtenvoordse student in Utrecht. (AVBS)

Plannen

Met belangstellende instellingen en nazaten van Achterhoekers worden gesprekken gevoerd over wat de VBS gaat ondernemen en waar de prioriteiten worden gelegd. Meerdere suggesties voor onderzoek en publicaties zijn al gedaan, zoals: Overlevings strategieën van katholieke elites in de 17^e en 18^e eeuw in Gelderland, Veranderende maatschappelijke posities van Groenlose families in de Patriottentijd, Uitgave van het - oudste Nederlandse - Album Amicorum, van Johan van Lynden (1556-1578), en een heruitgave van het Blauwe boekje.

In de 19^e eeuw beschreef Helena van Basten Batenburg uit Groenlo als een van de weinige katholieke vrouwen uit haar tijd, met vaardige pen de tijdgeest in Gelderland. (olieverf 19e eeuw, onbekende meester, Hengelo).

Prioriteit: materiaal redden van de ondergang

Bij meerdere mensen hangen thuis schilderijen met prachtige koppen van Achterhoekse families waarvan verder niemand weet heeft. En ook oude foto's die zowel kunsthistorisch als voor de regionale of familiegeschiedenis interessant zijn. Eerste prioriteit voor de Stichting is om dit materiaal boven tafel te krijgen, te beschrijven, te fotograferen, en eventueel te laten restaureren, alvorens het verloren gaat. Het meest interessante materiaal zal worden gepubliceerd of tentoongesteld.